

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. OTSUSTUS

Lähtudes Võru Linnavalitsuse esitatud veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlusest, arvestades keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punkti 2, § 6 lõike 2 punkti 22, § 9 lõiget 1, § 11 lõikeid 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, § 12 lõige 1¹ punkti 1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõiget 1 ja § 15 punkti 8, keskkonnaministri 16.08.2017 määrust nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

- 1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Võru Linnavalitsuse veekeskkonnariskiga tegevuse taotluse menetluse raames.**
- 2. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud, samuti kavandatava tegevuse erisused ja keskkonnameetmed** muidu ilmnedä võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

II. ASJAOLUD

Võru Linnavalitsus esitas 19.07.2024 nõuetele vastava veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse¹ Võru linnas Võlsi tee 1 a maaüksuse² juures Tamula järvest³ taimestiku ja sette eemaldamiseks korrashoiu eesmärgil 35 x 40 m suuruselt alalt (mahus u 280 m³). Tegevuse eesmärk on Võlsi piirkonna elanike supluskohta ja paatide vettelaskmise kohta korrastamine, avatud vaate taastamine. Väljakaevatud sette on kavas paigutada tööde piirkonna lähedusse kaldale.

Keskkonnaamet kontrollis taotluse vastavust nõuetele ning pidas esitatud taotluse teavet piisavaks veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluse menetluse algatamiseks.

Taotletav tegevus ei ole olulise keskkonnamõjuga tegevus keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi ka KeHJS) kohaselt. Kavandatava tegevuse ala asub Natura 2000 võrgustikku kuuluval Tamula järve looduslal⁴. Tamula järve looduslal kaitstav elupaigatüüp on looduslikult rohketoitelised järved (3150) ning liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on saarmas (*Lutra lutra*), harilik hink (*Cobitis taenia*) ja harilik vingerjas (*Misgurnus fossiilis*).

Tamula järv on kaitse all hoiualana⁵, mille kaitse-eesmärk on Loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi ja hariliku vingerja elupaikade kaitse. Saarmas on III kaitsekategooria liik, mille elupaikades rakendub looduskaitse seaduse § 48 lõike 4 alusel isendi kaitse.

¹ Keskkonnaotsuste infosüsteemis registreeritud 19.07.2024 dokumendi nr DM-129156-2

² Registriora nr 2834641, katastritunnus 91901:012:0035

³ VEE2126200

⁴ Natura 2000 loodusala registrikood RAH0000511

⁵ Registrikood KLO2000080

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitseesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik. Kavandatud tegevus ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi ka KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, veeseaduse § 198 lõike 2 kohaselt on antud juhul otsustaja Keskkonnaamet KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 22, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ määruse nr 224 § 1 lõike 1 ja § 15 punkti 8, KeHJS § 6¹ lõike 3 ja § 11 lõigete 2 ja 4 kohaselt peab loa andja andma eelhinnangu selle kohta, kas selline tegevus, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoides muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti, on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust. KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

III. EELHINNANG

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhinnangu taotluses esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31).

1.Kavandatav tegevus

1.1.tegevuse iseloom ja maht

Veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotlus esitati Võru linnas Võlsi tee 1a juures olevast Tamula järve⁶ piirkonnast (35 m lai ja 40 m pikk veekogu ala) korrashoiu eesmärgil taimestiku ja sette eemaldamiseks mahus 280 m³ (ca 20 cm paksune juurtevaheline kiht).

Tööde eesmärk on korrastada (eemaldada pilliroog) ilma rajatisteta looduslikku laadi puhkekohta, mida kasutatakse suplemiseks, paatide vette laskmiseks ja loodusvaatlusteks. Töid on kavas läbi viia ekskavaatoriga juulis-augustis 2024 ja eemaldatud sete paigutada tööde piirkonna lähistele kaldale.

---

⁶ Registrikood VEE2126200

(keemiline seisund on halb, ökoloogiline seisund kesine). Meetmeprogrammis 2022-2027 (Lisa 1) on ette nähtud ühiskanaliseerimise väljaehitamine ja arendamine järve valgalal, ühisveevärgi- ja kanaliseerimisega liitumise toetamine, keskkonnaharidusliku ja ennetava tegevuse ja riiklik järelevalve. Kavandatud tegevus ei ole vastuolus kehtiva Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavaga 2022-2027 ega meetmeprogrammis ette nähtud tegevustega.

1.3.ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Tegevus on kavandatud avalikult kasutatavas veekogu kaldapiirkonnas. Veekogust korrashoiu eesmärgil taimestiku ja sette eemaldamisel taastumatuid loodusressursse ei kasutusse ei võeta.. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole põhjavee või pinnavee saastumise ohtu.

1.4.tegevuse energiakasutus

Töid viiakse läbi ekskavaatoriga. Energiakasutus on peamiselt seotud masinate poolt kütuse kasutamisega tööde teostamiseperioodil, mille energiakulu ei põhjusta olulisi ebasoodsaid mõjusid.

1.5.tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Taotletava tegevusega ei kaasne saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Ajutiselt tõuseb setete eemaldamise ajal töötsooni vees heljumi sisaldus. Peale tööde lõppu tavapäraselt heljum settib ning olukord normaliseerub.

Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat müra.

1.6. tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Veekogust korrashoiu eesmärgil taimede ja sette eemaldamisel ei kaasne jäätmete teket, väljakaevatud sete planeeritakse tavaliselt tööde piirkonna kõrvale kaldale või veetakse ära.

1.7.tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kui tegevuse läbi viimisel kasutatakse tehniliselt korrasolevaid masinaid, on veekogust sette eemaldamisel avariilukorra tekke oht eeldatavalt väike.

1.8.tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1.olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Taotletav tööde piirkond asub Võru linnas Võlsi tee 1a maaüksuse juures Tamula järves. Tööde ala on 35 m x 40 m piirkond. Tegemist on loodusliku ilmega Võlsi tee 1a maaüksusel oleva

supluskoha, kalastajatel paatide vettelaskmise koha ja loodusvaatluste paigaga.

Foto 1 . Vaade Võlsi piirkonna puhkekohale. Vetteminekukoht on pingi juures (19.07.2024)

Foto 2. Tööde alal olev taimestikuvaba vetteminekukoht (19.07.2024)

Tegevuse eesmärk on ala korrastamine taimestiku ja sette eemaldamisega, et parendada

suplejatel vette minekut ning avada vaadet järvele. Praegu on vetteminekuks kaldalt u meetri laiune pilliroovaba ala, mis järve suunas minnes küll laieneb. Tööde ala on valdavalt pilliroogu täis kasvanud. Taotletavate tööde alal on järve põhi tasane. 19.07.2024 on veetase madal. Kavandatud tööde alal pilliroovabas tsoonis oli järve põhi liivane, oli üksikuid suuremaid kive, orgaanilist setet esineb väheldaselt taimestiku vahel.

Foto 3. Veekogu põhi tööde alal (19.07.2024)

Tamula järv on avalikult kasutatav veekogu, mille ääres on 4 m ulatuses kallasrada. Kallasraja edasist kasutamist kavandatav tegevus ei mõjuta, küll aga võib tööde ajal olla järve kallasraja kasutamine töötava tehnika tõttu häiritud.

2.2.alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Tamula järve veepeegli pindala on keskkonnaportaali andmetel 215,9 ha, kaldajoone pikkus 7191 m. Järve veevahetus on 0,4 korda aastas, keskmine sügavus 4,2 m, suurim sügavus 7,5 m, tegemist on kalgiveelise eutroofse järvega.

Tamula järv on kinnitatud pinnaveekogum Tamula järv (kood 2126200_1). Eesti pinnaveekogumite seisundi 2022.a vahehindangu kohaselt on Tamula järve koondseisund halb (keemiline seisund halb, ökoloogiline seisund kesine).

Tamula järv on avalikult kasutatav veekogu, mis on oma suuruse tõttu erinevate huvigruppide poolt laialdaselt kasutatav. Aktiivsem kasutajaskond on järve supelranna piirkonnas. Järvele siirdumiseks on loodud võimalus Roosisaare silla juurde (slipikoht). Vähem kasutatavad paadiga järvele ligipääsukohad on Petseri tn otsas ja taotletav tööde piirkond Võsi piirkonnas.

Need on looduslikud järvele pääsemise kohad ilma rajatisteta.

Eesti põhjavee kaitstuse kaardi 1:50 000 andmetel asub kavandatud tööde ala kaitstud põhjaveega alal. Ohtu põhjavee kvaliteedile kavandatud tegevus ei kujuta. Tööde ala juures olev kaldapiirkond paikneb Võru linn üleujutataval alal (Üleujutusohuga seotud riskipiirkond) Üleujutust võib alal esineda 1 x 10 a jooksul kõrgusel 70,68 abs m.

2.3. keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud tegevusest otseselt mõjutatav piirkond järve osa, kus tegevust läbi viiakse. Tegemist on ajalooliselt inimtegevusest mõjutatud kaldapiirkonna korrastamisega.

Tööde läbiviimisel kalaalal tuleb arvestada looduskaitseseadusest tulenevate kalda kaitse-eesmärkidega. Kalda-ala ei ole lubatud tööde käigus kasutatava tehnikaga oluliselt kahjustada ega erosiooni põhjustada. Veekogu puhastamine on ühekordselt läbiviidav tegevus. Kui peale tööde lõppu korrastatakse kaldaala ning tööde teostamiseks valitakse õige aeg ja tehnika, ei kahjustata tööde läbiviimisega eeldatavalt kalda püsivust, tekitata erosiooniohtu ega kahjustata kaldakaitse eesmärke.

Tegevusega hõlmatud alale on registreeritud II kaitsekategooria kaitsealuste liikide *Nyctalus noctula* (suurvidevlane), *Pipistrellus nathusii* (pargi-nahkhiir), *Myotis dasycneme* (tiigilendlane), *Eptesicus nilssonii* (põhja-nahkhiir) leiukohad ja toitumisalad.

Järve veealale on registreeritud III kategooria kaitsealused liigid: vingerjas (*Misgurnus fossiilis*, registrikood KLO9102525) ja hink (*Cobitis taeni*, registrikood KLO9102524). Vingerjas ning hink on ka Tamula järve hoiuala ning Tamula järve loodusala kaitse-eesmärgiks olevad liigid. Looduskaitseseaduse § 32 lg 2 sätestab, et hoiualal on keelatud nende elupaikade ja kasvukohtade hävitamine, mille kaitseks hoiuala on moodustatud ning kaitstavate liikide oluline häirimine, samuti tegevus, mis seab ohtu elupaikade, kasvukohtade ja kaitstavate liikide soodsa seisundi.

Tamula järv kuulub Natura 2000 alade võrgustikku Tamula järve loodusalana. Loodusala kaitse tagatakse Tamula hoiualaga ning III kaitsekategooria liigile saarmale looduskaitseseaduse § 48 lõike 4 alusel, mille järgi piiritlemata II ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades rakendub isendi kaitse.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada. Tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist mõju märgaladele, kallastele ega pinnavormidele.

2.4. inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tööde ala asub tiheasustusalal - Võru linnas Tamula järve kaldapiirkonnas. Veekogu kallasraja kasutamine võib tööde ajal olla häiritud, kuid kavandatud tegevus pikaajaliselt veekogu avalikku kasutust ei kitsenda. Kavandatud tegevused (veekogu kaldaala taimedest ja settest puhastamine) ei ohusta inimeste tervist ega heaolu. Pigem paraneb tööde tulemusel inimeste heaolu järve kalda kasutamisel.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

3.1.mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tamula järve kaldajoone pikkus on 7191 m ja veepeegli pindala 215,9 ha. Tööde piirkond järves hõlmab u 280 m² kaldaala (35 x 40 m piirkond), mis on kogu järve pindala arvestades väike osa. Tamula järve kaldajoon on valdavalt äärisatud pilliroovööndiga, linnapoolses kaldas esineb üksikuid taimestikuvabasid kalda piirkondi (supelrand, mõned vetteminekukohad, Võlsi piirkonna ots).

Kaevetööd veekogus põhjustavad veekogus tööde ajal heljumi tavapärasest suuremat kontsentratsiooni. Tegemist on tööde ajal ja peamiselt töötsoonis esineva häiringuga, mis taastub peale tööde lõppu ning mille mõju arvestades selle perioodilisust ning tööde ala suurust, kogu veekogu aspektist lähtudes on väheoluline. Tööde ala ümbruses olev pilliroovöönd pidurdab töötsoonist heljumi edasikandumist. Madalvee ajal töid läbiviies on kaevetöödega kaasnevaid mõjud viidud miinimumi.

Taimestiku ja sette eemaldamise kaevetöödega häiritakse otseselt tööde ala elustikku. Enne töid tuleb veenduda, et pilliroos ei toimu veelindude pesitsemist. Tavapäraselt on pesitsusperiood augustiks lõppenud. Kaevetöödega mõjutatakse veekogu põhja-elustikku, kuid arvestades tööde ala suurust ja võrreldes seda kogu järve pindalaga on mõju marginaalne. Arvestades Tamula järve parameetreid ning vaadeldes tööde piirkonna ulatust, on kaevetöödest mõjutatava kaldaala osakaal väga väike. Tööd on kavandatud väljapoole kalade kudeaega hilissuvel. Kaitstavad isendid saavad töötsoonist eemale liikuda.

Tööde teostamine toimub päeval ajal ning kasutatava tehnika müra mõju jääb tööde piirkonda.

Väljakaevatud taimestik ja sete on plaanis planeerida tööde ala läheduse kaldaalale. Võlsi tee 1 a maaüksus asub üleujutusohuga seotud riskipiirkonnas (Võru linn) linn). Üleujutuse tõenäosus on 1 x 10 a jooksul (kõrgus 70,68 abs m). Arvestades eelnevat ning vältimaks orgaanikast tulenevat toitaineid koormust veekeskkonnale, tuleb veekogust eemaldatud taimestik ja sete paigutada(planeerida) väljapoole üleujutatavat ala või kaldaalalt ära vedada.

Võru linna üleujustusala piir 70,68 m abs (Maa-amet, 2024)

Tegevusest on otseselt mõjutatud ala, kus tegevus toimub. Tegevuse eesmärk ja lõpptulemus on inimeste jaoks positiivne ning parandab veekogule juurdepääsu. Kuna veekogu taimedest ja settest puhastamine on ühekordne tegevus, ei ole tööde puhul tegemist pikaajalise olulise mõjuga.

3.2.mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg

Kavandatud tegevusega kaasnevad häiringud avalduvad tööde ajal. Tööde ajal esineb müra ja tavapärasest suurem heljumi sisaldus veekogu töötsoonis. Arvestades järve kogu pindala ja võrreldes seda tööde ala piirkonnaga, ei ole tegemist olulise keskkonnamõjuga, vaid ajutise tööde perioodiga seotud häiringuga. Tavapäraselt peale tööde lõppu vee kvaliteet normaliseerub (heljum settib).

3.3.mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Veekogust korrashoiu eesmärgil taimestiku ja sette eemaldamine on ühekordne tegevus. Seega on tegemist peamiselt tööde ajal esineva väheldase mõjuga. Arvestades tööde ala pindala, saab tööd läbi viia tõenäoliselt mõne päevaga. Peale tööde lõppu häiring veekogule lõpeb ning veekogu veekvaliteet on eeldatavalt endine (heljum settib).

3.4.mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.5.mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.5.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Tamula järve loodusala eesmärgiks on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ja II lisas nimetatud liikide saarmas (Lutra lutra), hariliku hingu (Cobitis taenia) ja hariliku vingerja (Misgurnus fossilis) elupaikade kaitse.

Tamula järve looduala kaitse on korraldatud Tamula järve hoiuala⁷ kaitsega ning saarma elupaigas isendikaitsega looduskaitseaduse § 48 lõike 4 alusel. Tamula järve hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) elupaikade kaitse. Taotletud tööde piirkonnas saarma elupaika registreeritud ei ole.

Elupaigatüübi looduslikult rohketoitelised järved (3150) - alla kuuluvad Eestis keskmiselt kalgiveelised rohketoitelised järved moreenmaastike nõgudes. Need järved on liigirikka taimhõljumiga, kuid selle biomass ei ole eriti rohke. Veesiseses taimestikis domineerivad põhja kinnituvad taimed, mille õisik ulatub veepinnale. Veekogud on head kalajärved. Elupaigatüübi tunnustaimedeks on kaelus-, läik- ja ujuv penikeel, vesikirburohi, valge vesiroos, järvkaisel, harilik pilliroog, konnaosi. Selgrootutest on tunnusloomadeks kiiljas jõekarp, harilik järvekarp, harilik mudapäevik, ühepäevikuline, hiidvana. Kalad kui tunnusloomad on latikas, haug, koha, särg, ahven, kiisk, roosärg, viidikas, koger (Paal, 2004).

---

⁷ registrikood KLO2000080

Vingerjas asustab peamiselt järvede kaldalähedast madalaveelist tsooni, eelistades pehme settega ja lauge kaldaga taimestikurikkaid ning kiiresti soojenevaid piirkondi. Vingerjas elab kaldaservades mudastel aladel väga madalas vees. Koeb aprilli lõpus või mais üleujutatud aladel eelmise aasta taimestikule. 2021. aastal toimus Tamula järvel hinguga ja vingerja inventuur, mille eesmärk oli tuvastada kaitse-eesmärgiks olevate kaitsealuste liikide olemasolu järves. Tamula järves registreeriti vingerja olemasolu kahe järve sissevoolu juures. Inventuuri põhjal on liik Tamula järves levinud hajusalt ja vähearvukalt. Ohuteguriks on veemotospordi harrastamine liigi kudeajal ning järve kaldaalade muutmine inimtegevuse käigus. Liigi kaitse seisund Tamula järves hinnati rahuldavaks (Tamula järve hoiuala ja Vagula järve hoiuala kaitsekorralduskava, kinnitatud 21.03.2024 Keskkonnaameti peadirektori korraldusega nr 1-3/24/100)

Hingi elupaigaks järvedes on peamiselt liivase või savise põhjaga sisse- või väljavoolualad, järvede kaldalähedane ala. Öise eluviisiga kala eelistab selget vett, liivast või savist põhja. Tamula järves on hingule sobivaid elupaikasid. Kudemine algab tavaliselt juuni esimesel poolel, lõpeb juulis. Paljunemisperiood jääb aega, kui veetemperatuur on ületanud 16° C. Koeb marja veetaimede külge. Hink on Tamula järves 2021.a toimunud inventuuri põhjal tavaliseks ja laialt levinud liigiks. Inimtegevusega kaasnevad ohud hinguga jaoks on oluliselt väiksemad kui vingerja puhul, kuid ka hingu ohustavad veemotosport liigi kudeajal ning järve kaldaalade ümberkujundamine inimtegevuse käigus. Liigi kaitse seisund Tamula järves hinnati heaks (Tamula järve hoiuala ja Vagula järve hoiuala kaitsekorralduskava, kinnitatud 21.03.2024 Keskkonnaameti peadirektori korraldusega nr 1-3/24/100).

3.5.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Taotletava tegevuse eesmärk on korrastada pikaajalise inimõjuga järve kalda piirkonda (ca 35 x 40 m ala), et võimaldada selle paremat kasutamist. Kavas eemaldada alalt taimestik koos juurte vahelise põhjasettega (ca 20 cm kiht, kogumaht 280 m³). Tööd soovitakse teostada ekskavaatoriga suvel teises pooles (juuli-august).

Taotluses toodud tööde ala pindala on võrreldes kogu järve pindalaga väga väike. Tegemist on pikaajaliselt kasutuses olnud ala korrastamisega. Järve elupaigatüübile võimalike häiringute minimeerimiseks on tööde läbiviimiseks sobivaim aeg võimalikult madal veeseis. Kavandatud tegevus ei ohusta loodusala kaitse-eesmärgiks eesmärgiks oleva elupaigatüübi soodsat seisundit.

Tööde läbiviimine võib häirida tööpiirkonda sattuvate loodusala eesmärgiks olevate kalaliikide isendeid, samuti võivad mõned isendid hukkuda, kuid see ei sea ohtu Tamula järves paikneva hinguga ega vingerja järves elavat asurkonda. Kalad saavad häiringute ilmnemisel liikuda töötsoonist eemale. Ala pikaajalist kasutust ning kavandatud tööala väikest mastaapsust ja läbiviimise aega arvestades ei kahjusta taotletav tegevus oluliselt loodusala eesmärgiks olevaid liike ega nende elupaika. Võimalike häiringute minimeerimiseks on öö läbiviimine lubatav madala veeseisu ajal väljaspool kalade kudeaega.

Saarma elupaikadeks järve ääres on inimtegevusest vähem häiritud kaldaalad. Tegemist on linnas aktiivsemalt kasutatava kaldapiirkonnaga, kus saarmas tõenäoliselt ei elutse. Mõju saarma soodsale seisundile eeldatavalt ei ole.

Veekogu kaldaala korrastamine on ajutise (tegevusaegse) iseloomuga. Sarnaste tegevuste läbiviimisel ei ole teadaoleva praktika kohaselt kaasnenud olulisi negatiivseid mõjusid veekogule, loodusala eesmärgiks olevale elupaigatüübile soodsale seisundile ega liikidele.

Kavandatavate tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju, mis võiks pikaajaliselt ja pöördumatult

kahjustada loodusala eesmärgiks olevat elupaigatüüpi, põhjustada veekogu elupaigana kasutatavate liikide populatsiooni valdavalt hävimist või olulist pikaajalist häiringut. Seega, ei avalda kavandatud tegevus ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluva Tamula järve loodusala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

3.6. Teised kaitsealad ja muud liigid

Tamula järve hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku hingi (*Cobitis taenia*) ja hariliku vingerja (*Misgurnus fossilis*) elupaikade kaitse. Hoiuala kaitse-eesmärgid ühtivad Tamula järve loodusala kaitse-eesmärkidega. Tegevuse mõjusid on käsitletud ptk 3.5.2.

Tamula järvel ja selle lähiümbruses (sh tööde alal) on II kaitsekategooriasse kuuluvate käsitiivaliste - *Nyctalus noctula* (suurvildevlane), *Pipistrellus nathusii* (pargi-nahkhiir), *Myotis dasycneme* (tiigilendlane), *Eptesicus nilssonii* (põhja-nahkhiir) leiukohad ja toitumisalad. Nahkhiired toituvad putukatest, keda nad püüavad järve kohal. Pesa- ja varjupaikadena kasutavad nahkhiired vanemaid õõnsuste ja pragudega puid, aga ka pööninguid, keldreid ja muid sobilikke inimtekkelisi objekte. Nahkhiired on peamised öiste eluviisidega putukate arvukuse piirajad ning seega on nahkhiirtel väga oluline koht ökosüsteemis. Kavandatud tööd ei tekita olulist negatiivset mõju kaitstavate nahkhiireliikidele.

2024.a kevadel toimus Võru Linnavalitsuse ja Keskkonnaameti esindajate koosolek kavandatud tööde piirkonnas, kus arutati ala korrastamise võimalusi. Tegemist oli pesitusperioodiga, mil roostiku eemaldamine ei olnud linnustikust lähtudes sobiv aeg. Tavapäraselt on augustiks veelindude pesitusperiood lõppenud. Hoolimata sellest, et järve piirkonda ei ole registreeritud kaitstavate linnuliikide esinemist, on Tamula järvega seotud linnustik mitmekesine ning tööde eelselt tuleb veenduda, et tööde alal pesitsemist ei toimu. Kui pesitsemine tuvastatakse, tuleb tööd edasi lükata.

3.7. kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Keskkonnaamet ei ole taotletud tööde perioodiks ega 2024. aastal väljastanud kavandatud tegevuse piirkonda ega Tamula järve veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringud ega keskkonnalubasid veekogu korrashoiutegevusteks, süvendamiseks või muuks taoliseks tegevuseks.

Keskkonnaametil puudub teave tööde alale või selle lähedusse kavandatud samalaadsetest tegevustest. Koosmõju taotletava tegevusega ei esine.

3.8.ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Kui töid viiakse läbi nõuetekohaselt, ei ole ebasoodsat mõju ette näha.

4. Eelhinnangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu taotluses märgitud alal (35 x 40 m) Tamula järvest korrashoiu eesmärgil taimestiku ja sette eemaldamisel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik alljärgnevatel põhjustel:

1. Kavandatud tegevus ei avaldada püsivat ja pöördumatut negatiivset mõju Natura 2000

võrgustikku kuuluva Tamula järve loodusala terviklikkusele ega selle kaitse-eesmärgile, milleks on elupaigatüübi looduslikult rohketoiteliste järvede (3150) ning liikide harilik hink, harilik vingerjas ja saarmas elupaiga kaitse.

2. Tegemist on pikaajaliselt kasutuses olnud loodusilmelise kaldalõiguga.
3. Töid teostatakse väljaspool kalade kevadist kudemisaega madalvee ajal ning tegevusega ei kaasne negatiivseid mõjusid tööde alal esinevatele kaitstavatele liikidele.
4. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhusaastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
5. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.
6. Tööde läbiviimisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolukordade esinemine vähetõenäoline.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 p 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhindangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmine, esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

Lähtudes käesoleva eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 kohasest teabest puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste või keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks.

IV. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

KeHJS § 11 lõike 2² alusel saatis Keskkonnaamet xx.07.2024 kirjaga nr DM-xxx keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhindangu ja veekeskkonnariskiga tegevuse registreeringu eelnõuga kohalikule omavalitsusele ja Riigimetsa Majandamise Keskusele seisukoha küsimiseks. Määratud tähtaja jooksul ettepanekuid ja märkuseid eelnõudele *esitati /ei esitatud*.

(allkirjastatud digitaalselt)

Triin Mägi
juhataja
veeosakond

Anu Holvandus
vanemspetsialist
veeosakond

Pille Saarnits
vanemspetsialist
looduskasutuse osakond